

Plan mot kränkande behandling samt aktiva åtgärder mot diskrimineringen och trakasserier (Likabehandlingsplan)

Naturbruksförvaltningen 2024-2025
Dnr NS 2024-00215

Innehåll

Definition	3
Skolans utgångspunkt	3
Syfte	3
Ansvariga för planen	3
Elevernas och vårdnadshavares delaktighet i planen	3
Förankring av den förvaltningsövergripande planen	4
Ansvarig för att planen utvärderas	4
Huvudmannens och skolans skyldigheter	4
Vad är kränkande behandling, trakasserier och diskriminering?	4
Alla har ansvar	5
Tecken på att en elev kan vara utsatt för kränkningar	6
Främjande arbete	6
Trygghetsteam	6
Temadagar och studiedagar	7
Utvecklingssamtal	7
Kartläggning	7
Elevernas engagemang i kartläggningen	8
Rutiner för akuta situationer	8
Åtgärder vid kännedom om att en elev blir/blivit utsatt för diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling	9
Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling	9
Personal som elever och föräldrar kan vända sig till	9
Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av annan elev/andra elever	10
Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal	11
Rutiner för dokumentation	11
Lagrum	12

Definition

Enligt skollagen 6 kap. § 8 (2010:800) ska huvudmannen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande årsplan. Planen täcker också skolans uppdrag gällande diskrimineringslagen (2008:567), där ett aktivt, främjande och förebyggande arbete ska ske mot diskriminering och trakasserier. Planen benämns fortsättningsvis som likabehandlingsplan.

Skolans utgångspunkt

Naturbruksförvaltningen ska motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Syfte

Likabehandlingsplanen syftar till att främja alla elevers lika rättigheter och att förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Planen på förvaltningsnivå är ett övergripande dokument som kompletteras av en konkret och främjande lokal plan mot diskriminering och kränkande behandling på varje skolenhet.

Ansvariga för planen

Ansvar för att den förvaltningsövergripande likabehandlingsplanen årligen utvärderas och att ny plan tas fram är skolchef. Rektorer är ansvariga för att respektive skolenhets likabehandlingsplan utvärderas och att det årligen upprättas en ny konkret, förebyggande och främjande plan, att den görs känd på skolan, samt att det finns ett etablerat och fungerande trygghetsteam som arbetar med frågan på skolenheten. Rektor ansvarar för att genomförda utredningar med anledning av denna likabehandlingsplan dokumenteras. Om personal misstänks för att ha kränkt en elev eller för att ha diskriminerat någon elev ska rektor ansvara för utredningen, och vid behov ska kontakt tas med HR.

Elevernas och vårdnadshavares delaktighet i planen

Alla elever inom förvaltningen har (enligt förordning 2006:1083 om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling) under skoluppstarten arbetat fram underlaget till den förvaltningsgemensamma planen. Den bygger på tidigare årsplaner och de kartläggningar och utvärderingar som varit en del av dem.

Vårdnadshavarna delges planen genom att planen publiceras på förvaltningens webbplats. Planen publiceras även på skolenheternas

lärlplattform, Itslearning, vilket vårdnadshavare har tillgång till då eleven är under 18 år.

Förankring av den förvaltningsövergripande planen

Likabehandlingsplanen förankras (prop. 2005/06:38) genom information på arbetsplatsträffar för personal och på mentorsträffar för elever. Elever informeras om planen vid skolstart. Likabehandlingsplanen ingår i alla nyanställdas introduktion samt ska vara en del i det systematiska kvalitetsarbetet. Likabehandlingsplanen revideras årligen i samband med Normer och värden, som genomförs under december och januari månad. Även andra uppdragstagare, APL- och LIA-värdar, entreprenörer eller andra tillfälliga medarbetare, ska informeras om denna likabehandlingsplan vilket ligger på rektors ansvar. Information om elevens skyldigheter och rättigheter vad avser denna likabehandlingsplan ska ingå i respektive skolenhets ordningsregler.

Ansvarig för att planen utvärderas

På förvaltningsövergripande nivå har skolchef tillsammans med rektorer ansvar för att den förvaltningsövergripande planen utvärderas. På respektive skolenhet är rektor ansvarig för utvärdering.

Huvudmannens och skolans skyldigheter

Huvudmannen och skolan ska se till att det bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling och diskriminering, för att aktivt främja lika rättigheter och möjligheter för elever i verksamheten. Huvudmannen och personalen är skyldiga att utreda och vidta åtgärder när någon i skolan får kännedom om att en elev i verksamheten blir/blivit utsatt för kränkande behandling eller diskriminering. Vidare har huvudmannen och skolan ansvar för att alla elever och sökande till utbildningar likabehandlas och inte på något sätt diskrimineras. Rektor ansvarar för att anställda och uppdragstagare är informerade om de skyldigheter de har enligt lagar och författningar i tjänsten eller när de utför uppdrag åt huvudmannen.

Vad är kränkande behandling, trakasserier och diskriminering?

Gemensamt för all kränkande behandling är att någon eller några kränker principen om alla människors lika värde. Trakasserier är ett uttryck för makt och förtryck och riktas mot någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Kränkande behandling kan innebära att elev till exempel blir slagen, hotad, retad eller utfrys, utan att det finns samband med en diskrimineringsgrund. Dessa handlingar kan utföras av en eller flera personer, mot en eller flera personer. En kränkning kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematisk och återkommande. En viktig utgångspunkt är att den som uppger att hen blivit kränkt, alltid måste tas på allvar.

Kränkningarna kan vara:

- fysiska (t.ex. att bli utsatt för slag och knuffar, sexuella gränsöverskridande)
- verbala (t.ex. att bli hotad eller kallad hora, bög)
- psykosociala (t.ex. att bli utsatt för utfrysning, ryktesspridning)
- text- och bild (t.ex. klotter, handskrivet material, digitala forum på nätet)

Några exempel på benämningar på kränkande behandling:

Mobbning (upprepade kränkningar)	Mobbning förutsätter att den som utsätts kränks vid upprepade tillfällen, vilket skiljer mobbning från andra typer av kränkande behandling. Vid mobbning råder också en obalans i makt mellan den som mobbar och den som blir utsatt för mobbning.
Diskriminering och trakasserier	Innebär kränkande behandling av individer eller grupper av individer utifrån grunder som kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning.
Sexuella trakasserier	Sexuella trakasserier är kränkningar grundade på fysiskt- och/eller psykiskt kön eller som anspelar på sexualitet.
Rasism	Rasism bygger på föreställningen om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen om att det finns skillnader mellan folkgrupper. Med en sådan uppfattning ses vissa folkgrupper som mindre värda, legitima att förtrycka, utnyttja eller kontrollera.
Homo-, bi- och transfobi	Homo-, bi- och transfobi är att uttrycka att det är fel eller konstigt att vara homo-, bi- eller transsexuell.

Alla har ansvar

En kännetecknande mekanism vid kränkningar är strävan att dölja den för vuxna, antagligen känner eleverna till mycket mer än vad personalen gör. Principen på naturbruksförvaltningen är därför att alla elever är allas angelägenhet. All personal har ansvaret och alla är medvetna om sin skyldighet att lägga sig i, ingripa eller tillkalla hjälp. Det gäller händelser såväl i som utanför klassrummet. Som elev bör man kontakta någon vuxen eller elevarbetsmiljöombudet om man misstänker kränkande behandling.

Skolans personal ska:

- agera vid minsta misstanke om kränkande behandling mellan elever eller mellan personal och elever
- regelbundet informera elever, personal och föräldrar om begreppet kränkande behandling, skolans avståndstagande mot kränkande behandling samt åtgärder mot dessa. Detta för att få ett levande dokument av handlingsplanen
- aktualiserad händelse läggs in i ”Draftit Kränkande behandling Incident”, personalen på skolan arbetar med ärendet enligt ordningsföljden utredning, åtgärd, uppföljning och avslut som finns i Draftit Kränkande behandling Incident.

Tecken på att en elev kan vara utsatt för kränkningar

Nedan exemplifieras några tecken som kan tyda på att en elev är utsatt för kränkningar. Viktigt att uppmärksamma detta och att det kan vara andra tecken än nedan. Att man är observant på ett avvikande beteende gentemot hur eleven brukar bete sig.

- nedstämdhet
- drar sig undan
- ovilja att berätta
- psykisk och fysisk ohälsa
- självskadebeteende
- ovilja att gå till skolan och/eller delta i skolarbetet
- sömnproblem
- återkommande kroppsliga besvär

Vid misstanke – kontakta någon i trygghetsteamet, elevhälsan eller personal omedelbart!

Främjande arbete

Under läsåret 23/24 har det främjande arbetet handlat om att främja närvaron på samtliga skolenheter inom Naturbruksförvaltningen. Detta arbete fortsätter under kommande läsår 24/25.

Trygghetsteam

Varje skola ska ha ett trygghetsteam som består av representanter från skolledning och personal från olika verksamhetsområden.

Gruppens uppgift är att:

- föreslå såväl personal som elever utbildning i frågor gällande bland annat värdegrundsarbete
- regelbundet samla elevernas uppfattning om stämningen på skolan
- uppmana mentorerna att även samtala om elevens sociala situation på skolan under utvecklingssamtal
- uppmana alla (personal och elever) att uppmärksamma saker som sker, ta in spontana berättelser och vara observanta
- planera temadagar

Det ska finnas elevrepresentanter på samtliga skolor som tillsammans med personal ur trygghetsteamet träffas minst två gånger per termin eller oftare vid behov. Ansvarig är respektive rektor.

Temadagar och studiedagar

Varje skola ska ha avsatt tid för årliga/återkommande aktiviteter om attityder, värderingar och relationer. Aktiviteterna ska arrangeras både för elever och personal. Ansvarig är respektive rektor.

Utvecklingssamtal

I samband med utvecklingssamtal med såväl elever som personal ska det psykosociala klimatet på skolan alltid diskuteras. Ansvarig är respektive rektor.

Kartläggning

I syfte att identifiera risker för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling i verksamheten ska en kartläggning av verksamheten göras årligen på varje skolenhet. De problem och riskområden som identifieras ligger till grund för de åtgärder vi genomför för att förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

I kartläggningen ska även organisationen ses över på individ- grupp- och organisationsnivå för att säkerställa att verksamheten inte genom sin organisation, regler, gruppindelning, schemaläggning och andra inslag oavsiktligt medverkar till att diskriminering uppstår.

Naturbruksförvaltningen ska se över rutiner och regler för att minimera risken för att det uppstår strukturer som bidrar till diskriminering.

Vid kartläggningen ska de olika behov som finns i våra olika verksamhetsformer synliggöras och beskrivas. Det innebär att kartläggning ska göras inom såväl anpassad gymnasieskola och yrkesvux som inom gymnasieskolan.

Sammanställning görs årsvis på huvudmannanivå enligt Diskrimineringslagen (2008:567) och 6 kap. 8 § skollagen (2010:800). Denna sammanställning av Drafit Kränkande behandling Incident kommer till personalens kännedom genom att rektorerna tar del av den årliga sammanställningen och säkerställer att personal får ta del av den. Arbetet görs också genom enkäter till elever och medarbetare, samtal med elevgrupper och elevrepresentanter, samtal med personalgrupper och genom att ledningsgrupp och elevhälsoteam på respektive skola följer upp arbetet med plan mot diskriminering och kränkande särbehandling. Där rutiner, regler och principer som råder på skolan granskas kritiskt.

Elevernas engagemang i kartläggningen

Eleverna involveras (förordning 2006:1083 om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling) genom enkäter, dialoger och diskussioner.

Förebyggande åtgärder

Utifrån kartläggningens resultat formuleras konkreta åtgärder för att förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Utifrån kartläggningens resultat formuleras konkreta åtgärder för att förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Det förebyggande arbetet syftar till att avvärja de risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande särbehandling som eventuellt finns i verksamheten. De förebyggande åtgärderna konkretiseras i skolornas planer enligt modellen:

<i>Vad ska göras?</i>	<i>Vem ska göra det?</i>	<i>När ska det vara klart?</i>	<i>Vilka mål ska uppnås?</i>	<i>Hur ska åtgärderna utvärderas?</i>

I arbetet deltar både personal och elever. Utvärderingen av fjolårets likabehandlingsplan och eventuella nya mål och åtgärder för det förebyggande arbetet tas upp här.

Rutiner för akuta situationer

Planen ska enligt 6 kap. 10§ skollagen (2010:800) innehålla rutiner för hur skolan ska agera när någon i personalen får reda på att en elev upplever sig utsatt för trakasserier eller kränkande behandling. Det saknar betydelse vem i personalgruppen som får kännedom om trakasserier eller kränkande behandling och på vilket sätt det sker.

Utredningsskyldigheten gäller inte bara när den drabbade eleven eller elevens föräldrar informerar skolan. Denna måste även agera när informationen kommer från andra elever, när anmälan sker anonymt eller om någon från skolans personal blir vittne till en situation som skulle kunna vara kränkande för en elev.

Det är viktigt att den enskilda elevens upplevelse av det inträffade är utgångspunkten för utredningen kring vad som hänt. En utredning bör allsidigt belysa vad som inträffat och analysera orsakerna till händelsen. Utredningen ska omfatta både den/de som upplever sig trakasserad/e eller kränkt/a och den/de som kan ha utfört kränkningen/-arna. Först när alla inblandade var för sig har fått möjlighet att yttra sig och ge sin bild av vad som har hänt kan skolan objektivt bedöma situationen.

Om det visar sig att trakasserier eller kränkningar har förekommit ska åtgärder vidtas för att förhindra att de fortsätter. Åtgärderna som vidtas bör grundas på utredningen i det enskilda fallet och riktas till såväl den/de elev/elever som blivit utsatt som den/de som utövat trakasserier eller kränkningarna. Det bör också övervägas om åtgärder behöver vidtas för att förändra strukturer och förhållanden på grupp- och verksamhetsnivå. Det är viktigt att det finns en tydlig ansvarsfördelning mellan rektorn, eller någon med motsvarande ledningsfunktion, och personalen för detta arbete. Det ska också finnas rutiner för hur uppföljning, utvärdering och dokumentation ska gå till på respektive skola, och för anmälan till huvudmannen. Det är viktigt att skolan agerar skyndsamt. Handlingsplikten inträder så fort det finns någon misstanke om att en elev eller flera elever kan fara illa.

Åtgärder vid kännedom om att en elev blir/blivit utsatt för diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling

Utredning och åtgärder

Om någon anställd eller uppdragstagare får kännedom om att en elev eller elever i verksamheten blir/blivit utsatt för diskriminering, trakasserier eller annan kränkande särbehandling, ska rektor omedelbart kontaktas. Rektor ansvarar för att det inträffade utreds skyndsamt och att åtgärder vidtas för att förhindra en upprepning. I de fall eleverna är omyndiga, kontaktas vårdnadshavare. Rektor har alltid det yttersta ansvaret för åtgärderna men kan utse annan person att leda samtalen. En åhörare – observatör som för minnesanteckningar rekommenderas. I övrigt anpassas rutinerna från fall till fall. Nedanstående rutin kan vara till vägledning.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

Årlig sammanställning av riskområden för trakasserier och kränkande behandling görs på huvudmannanivå.

Personal som elever och föräldrar kan vända sig till

Personal, elever och föräldrar kan vända sig till respektive skolas trygghetsteam. Information om vilka som ingår och deras kontaktuppgifter finns på skolornas webbplatser och på Itslearning. Eleverna har dessutom möjlighet att vända sig till någon vuxen, vem som helst som de har förtroende för, även om den personen inte tillhör trygghetsgruppen.

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av annan elev/andra elever

Enligt 6 kap. 10 § skollagen (2010:800) och diskrimineringslagen ska varje skola ha rutiner för att utreda och åtgärda kränkningssituationer. Samtliga åtgärder ska syfta till att kränkningen omedelbart upphör och framtida kränkningar förebyggs.

Steg 1	Skolan identifierar snarast vad som inträffat och samtal med den som utsatts för trakasserier eller kränkande behandling genomförs. Vid samtalet kommer man överens om hur man lämpligen går vidare exempelvis kontakt med föräldrar, kurator, mentor, fritidspersonal, lärare osv samt att fortsätta till steg 2 alternativt steg 3. Samtalen dokumenteras och huvudmannen informeras.
Steg 2	Skolan kallar den som anklagats för att utföra trakasserier eller kränkande behandling till enskilda samtal. Vid samtalet ska den anklagade lämna sin version av det inträffade. En överenskommelse ska träffas angående den anklagandes fortsatta förhållningssätt i skolan. Vidare ska skolan informera den anklagade om aktuella lagar och föreskrifter samt rättsliga konsekvenser.
Steg 3	Skolan kallar den anklagade, drabbad elev, elevernas vårdnadshavare samt lämplig personal till samtal. Vid medlingssamtal (viktigt att båda parter ställer sig positiva till detta) ska såväl den utsatta eleven som den anklagade eleven få lämna var sin redogörelse för vad som inträffat. Samtalen ska utmynna i överenskommelse om parternas fortsatta förhållningssätt till varandra. Beroende på ärendets karaktär kan exempelvis förändringar i klass och grupptillhörighet i skolan bli aktuell.

Rutiner för uppföljning

Enligt 6 kap. 10 § skollag (2010:800) ska åtgärderna för att utreda och åtgärda kränkningar följas upp och utvärderas.

Steg 4	Inom ca 2 veckor sker uppföljning genom samtal med den utsatta eleven. Om trakasserier eller kränkande behandling inte upphört, ska den anklagade åter kallas till samtal och åtgärder vidtas i samråd med rektor.
Steg 5	Om den anklagades förhållningssätt inte omgående förbättras ska rektor samråda med förvaltningschefen angående fortsatta åtgärder.

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal

Steg 1	Skolan identifierar snarast vad som inträffat och samtal med den som utsatts för trakasserier eller kränkande behandling genomförs. Vid samtalet kommer man överens om hur man lämpligen går vidare exempelvis kontakt med föräldrar, kurator, mentor, internatpersonal, lärare osv samt att fortsätta till steg 2 alternativt steg 3. Samtalen dokumenteras och huvudmannen informeras.
Steg 2	Rektor kallar den som anklagats för att utföra trakasserier eller kränkande behandling till samtal. Vid samtalet ska den anklagade lämna sin version av det inträffade och överenskommelse ska träffas angående den anklagades fortsatta förhållningssätt på jobbet. Vidare ska skolan informera den anklagade om aktuella lagar och föreskrifter samt rättsliga konsekvenser. Samråd med HR kring vidare förhållningssätt och åtgärder för den anställde.
Steg 3	Rektor kallar den drabbade eleven, elevens vårdnadshavare samt berörd personal till samtal. Vid samtal ska såväl eleven som den anklagade få lämna var sin redogörelse för vad som inträffat. Medlingssamtalet ska utmynna i överenskommelse om parternas fortsatta förhållningssätt till varandra. Beroende på ärendets karaktär kan arbetsrättsliga åtgärder komma att vidtas efter samråd med HR.

Rutiner för uppföljning

Enligt 6 kap. 10 § skollag (2010:800) ska åtgärderna för att utreda och åtgärda kränkningar följas upp och utvärderas.

Steg 4	Inom ca 2 veckor sker uppföljning genom samtal med den utsatta eleven. Om trakasserier eller kränkande behandling inte upphört, ska den anklagade åter kallas till samtal och åtgärder vidtas i samråd med HR.
Steg 5	Om den anklagades förhållningssätt inte omgående förbättras vidtas arbetsrättsliga åtgärder efter samråd med HR och skolchef.

Rutiner för dokumentation

Enligt proportion 2005/06:38 ska likabehandlingsplanen visa på hur och när åtgärderna ska dokumenteras samt vem/vilka som är ansvariga för dokumentationen. För varje kränkingsärende utses en person som ska föra dokumentation. Det kan vara rektor eller annan person som rektorn

utser. Händelsen anmäls skyndsamt till huvudmannen på en för det avsedd blankett i "Draftit Kränkande behandling Incident".

Lagrum

1 kap. 5 § skollag (2010:800):

"Utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor. Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling."

6 kap. 1 § skollag (2010:800):

"Detta kapitel har till ändamål att motverka kränkande behandling av barn och elever. Bestämmelserna tillämpas på utbildning och annan verksamhet enligt denna lag."

6 kap. 10 § skollag (2010:800):

"En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden."

Första stycket första och andra meningarna ska tillämpas på motsvarande sätt om ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier på sätt som avses i diskrimineringslagen (2008:567)."

1 kap. 1 § diskrimineringslag (SFS 2008:567):

"Denna lag har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder. Lag (2014:958)"

Läroplan Gy11

I skolans läroplan belyser man under skolans värdegrund och uppgifter att *"Skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Utbildningen ska präglas av öppenhet och respekt för människors olikheter. Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell*

läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Alla tendenser till diskriminering eller kränkande behandling ska aktivt motverkas. Intolerans, förtryck och våld, till exempel rasism, sexism och hedersrelaterat våld och förtryck, ska förebyggas och bemötas med kunskap och aktiva insatser.”

Barnkonventionen

Barnkonventionen är svensk lag. Åtgärder mot kränkande behandling, grundar sig bland annat på barnkonventions artikel 2, 3, 6, 12, 19 och 28. Dessa artiklar är därmed särskilt relevanta för likabehandlingsarbetet.

Artikel 2: Alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter. Ingen får diskrimineras.

Artikel 3: Vid alla beslut som rör barn ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa.

Artikel 6: Barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling.

Artikel 12: Barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör barnet. Hänsyn ska tas till barnets åsikter, med respekt för andra personers rättigheter.

Artikel 19: Barn ska skyddas mot alla former av fysiskt eller psykiskt våld, skada eller övergrepp, vanvård eller försumlig behandling, misshandel eller utnyttjande, inklusive sexuella övergrepp.

Artikel 28: Barn har rätt till utbildning. Där står bland annat om skyldigheten att vidta särskilda åtgärder för att uppmuntra regelbunden närvaro i skolan och minska studieavbrott.

Barnperspektivet

Barnperspektivet åskådliggör barnets rättigheter och barns bästa utifrån tre olika perspektiv: barnperspektiv, barnets perspektiv och barnrättsperspektivet.

- ”Barnperspektiv innebär att en vuxen så långt som möjligt sätter sig in i ett barns situation och försöker se till barnets bästa. I artikel 3 i barnkonventionen uttrycks ett förhållningssätt som sätter barnet i fokus vid beslut eller åtgärder. Dessa kan beröra ett enskilt barn eller en grupp av barn.

- Barnets perspektiv innebär att man lyssnar på barnet och att det utifrån ålder och mognad får möjlighet att bidra med sina erfarenheter, synpunkter och förslag. När detta inte är möjligt är det viktigt att hämta in barnets åsikter i efterhand.

- Barnrättsperspektivet avser barnets rättsliga status och är ingen personlig tolkning av vad som är bäst för barnet. Barnrättsperspektiv uttrycker en skyldighet att genom lämpliga åtgärder förverkliga barnets mänskliga rättigheter, barnets bästa och barnets rättigheter som de är formulerade i barnkonventionen. Ur detta perspektiv är det viktigt att författningarna för exempelvis skola, socialtjänst samt hälso- och sjukvård är väl samordnade.”

(Vägledning för elevhälsan, 3:e upplagan, 2019, s.16)

Källförteckning:

- Läroplan, examensmål och gymnasiegemensamma ämnen för gymnasieskola 2011 [Elektronisk resurs]. (2011). Stockholm. Skolverket. Tillgänglig: <http://hdl.handle.net/2077/31404>
- Prop. 2005/06:38. Trygghet, respekt och ansvar - om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever. Stockholm. Regeringen.
- Prop. 2007/08:95. Ett starkare skydd mot diskriminering. Stockholm. Regeringen.
- SFS 2006:1083. Förordning om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling. Stockholm. Regeringskansliet.
- SFS 2008:567. Diskrimineringslag. Stockholm. Regeringskansliet.
- SFS 2010:800. Skollag. Stockholm. Regeringskansliet.
- SFS 2018:1197. Lag om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter. Stockholm. Socialdepartementet.
- Vägledning för elevhälsan [Elektronisk resurs]. (2019). Skolverket. Tillgänglig: <https://www.skolverket.se/publikationsserier/stodmaterial/2014/vagledning-for-elevhalsan>